
DALARNA, 8–11 APRIL 2021

Fågelresa i lugnt tempo

Lappuggla i södra Dalarna. Foto: Staffan Müller.

”På grusvägen in till Mockalberget ser vi två tjäderhönor som flyger in i skogen. Vid det här naturreservatet finns inga stigar, det är mycket urskogskänsla. Vi vandrar omkring i härlig grön mossor men det är många fallna träd att gå runt och hoppa över. På ett nedfallet träd sätter vi oss att lyssna. Det är endast svartmes vi kan notera sjungandes. Vi fortsätter en liten bit djupare in i skogen och plötsligt hörs det försiktiga knackandet från en tretåig hackspett. Den här gången kan vi lokalisera var ljudet kommer och vi kan studera en hona som försiktigt knackar fram lämpliga godsaker att äta. Det är en trolsk vy där hon sitter på en ganska klen gran med massor av lavar hängandes runt henne. Hon

bryr sig inte om oss, men det är inte så lätt att fotografera henne där hon sitter i det täta trädet. Alla får dock fina obsar av henne, något vi storligen tackar för. Det här blir ett av de magiska ögonblick man kommer att minnas när man summerar sin skådarbana.”

Södra Siljansområdet är den sydvästligaste delen av det nordliga barrskogsbältet, tajgan. I Leksand möts norr och söder. Här lever den nordliga slagugglan tillsammans med den sydliga släktingen kattugglan. Gröngöling och gråspett möts också här. Listan på arter som "kolliderar" här kan göras lång.

Vårt besök omfattar de skyddade områden som fortfarande hyser tretåig hackspett, järpe och tjäder. Lapp- och slaguggla jagar på hyggen och drabbas inte så mycket av skogsbruket. Gråspetten klarar sig med de högstubbar och aspkloner som finns kvar på föryngringsytor. Vi besöker också fåbodemiljöer och våtmarker som är särskilt fågelrika.

Vi tar med oss frukosten ut i fält för att få uppleva de när fåglarna är som mest aktiva. Efter lunch blir det lite egen tid innan eftermiddagsaktiviteterna startar. Vi hinner också med att lyssna efter ugglor efter middagen på vårt boende som är Insjöns hotell, ett gammalt och "traditionellt pensionat" som levererar den kost och logi som en fågelskådare kräver.

Hur kommer resan gå till?

I lugnt tempo besöker vi olika skogs och hagmarksmiljöer i omgivningarna av södra Siljan. Vi färdas gemensamt i minibuss som framförs av reseledaren. Vid grupp större än 7 deltagare har vi två fordon och en assisterande reseledare från AviFauna. Vi bor alla tre nätterna på Insjöns hotell. Ett för resan centralt beläget hotell som gör att våra restider till de olika områdena i programmet inte blir så långa. Dagarna inleds med en tidig morgonfika för att fortsätta med medhavd frukost ute i fält. Vi återvänder till vårt boende för lunch och lite paus. Senare på eftermiddagen, vid 15-tiden, åker vi ut på nytt för att leta upp spännande fåglar. Vi håller middag vid 18-tiden och hinner också med ett ugglepass efter middagen, innan det är läggdags. Dagarna blir rätt så intensiva med korta transportavstånd och paus mitt på dagen.

Vad vi ser - fåglar

De arter som utmärker sig mest för resan är flera ugglor, bl a chans på pärluggla, slaguggla och lappuggla, lavskrika, hackspettar som gråspett och tretåig hackspett, orre, tjäder och järpe.

Vad vi ser - mer än fåglar

Vi får uppleva Siljansbygdens kulturlandskap och fin tajga väster om Leksand. Vi bör stöta på någon älg och det finns både björn och mård i markerna, men bägge är *mycket* skygga.

Lite om fotograferande

Möjligheten att fotograferar det vi ser på denna resa är medelbra. Det kan vara svagt ljus i de täta skogarna och avstånden i de öppna markerna kan vara lite för långa. Men möjligheterna till hygglig fotografering finns.

Om du vill satsa mer ambitiöst på fotografering bör du vara beredd på att avsätta särskild tid för det och gå på egen hand en del (även om det innebär att man inte ser riktigt lika mycket fågel). Om du går på egen hand en liten bit från gruppen måste du vara mycket uppmärksam på samlingstider och var resten av gruppen rör sig så du inte försenar avfärd eller skrämmer fåglar som resten av gruppen smyger på. Det är särskilt viktigt att reseledaren informeras om ditt intresse för fotografering i förväg och att ditt fotograferande inte försenar gruppen

Ljusbodarna. Foto: Staffan Müller

Dag-för-dagprogram

Ändringar p g a väder och fågeltillgång kan ske, då vi alltid försöker optimera upplevelserna på resan.

8 april. Resan startar på Borlänge central. Transport till Insjön där vi inkvarterar hos på vårt logi för resan, Insjöns Hotell. Före middagen har vi en genomgång av de kommande dagarna. Efter middagen åker vi ut till slagugglan och lappugglans marker. Vi är tillbaka ca 22.30. Samtliga nätter på Insjöns hotell.

9 april. Tidig morgonfika på hotellet därefter iväg till Ljusbodarna väster om Leksand. Vi är nu i "Vildmarksriket" och besöker riktig tajga. Vi letar upp skogshönsen tjäder och orre och lyssnar till hackspettarnas trumningar och rop. Efter en tid ute i markerna äter vi vår medhavda frukost från hotellet, vid de väl bevarade fäbodarna vid Ljusbodarna. Efter en härlig förmiddag ute i vildmarken återvänder vi till vårt hotell för lunch och lite paus.

Vid 15-tiden är det dags för nästa exkursion, nu ställd till Limsjön i utkanten av Leksand. Vi passerar Österdalälven på vägen dit. Limsjön är en restaurerad insjö med fågelrika vassvikar. Så här års har flera olika simänder anlänt och kanske hittar vi någon salskrake i andflockarna. Skäggdoppingarna har kommit och ägnar sig åt sina märkliga pardanser, ett skådespel. Den bruna kärrhöken anländer i början av april så vi håller koll över vassarna och tittar efter någon jagande fågel. Vi lyssnar också efter storspovens ljuvliga drill.

Vid 18-tiden är det dags för middag på vårt hotell och sedan åker vi ut på nytt till ugglemarkerna. Vi hoppas på vindstilla väder så att ropen bär långt.

10 april. Vi tar en tidig morgonfika på hotellet och tar med oss vår frukost till Hundhagens naturreservat. Här har man återställt miljön för att bli hackspettarna ska trivas. Vi har gråspett i vårt fokus och hoppas också hitta Europas minsta hackspett, den mindre hackspetten. Under förmiddagen hinner vi också besöka lämpliga skogar för skogshöns.

Vi återvänder till vårt hotell för lunch och lite egentid. Vid 15-tiden är det dags för nästa aktivitet och nu tar vi oss till en voljär där man arbetar med uppfödning av berguvar. Återetablering av berguvar i Sverige är ett projekt som pågått sedan 1970-talet. Fram till för ca tio år sedan flöt det på bra, men nu har berguven börjat minska i antal på nytt. Voljäruppfödningarna är därför mycket viktiga för att vi ska kunna bevara berguven som svensk häckfågel. Vi kommer också att fortsätta skåda efter hackspettar.

Efter middagen på hotellet gör vi resans tredje uggetur. Det gäller att passa på när vi är i de bästa markerna för denna härliga fågelgrupp.

11 april. Vi fortsätter på inslagen rutin med tidig morgonfika och medhavd frukost i fält. Idag beger vi oss till Trätbodarna och Mockalbergets naturreservat, hemviste för spännande arter som järpe, tretåig hackspett och lavskrika. Vi blir i markerna här tills det är dags för lunch på vårt hotell.

Resan avslutas under eftermiddagen på Borlänge C.

Pris 8 900 kr

Vi eftersträvar att alltid hålla priser och ankomst/avresetider. AviFauna förbehåller sig emellertid rätten att, p g a bränslekostnader, skatter och offentliga avgifter eller valutakurser, höja resans pris med 8% till då slutbetalning skall föreläggas.

Följande ingår i priset:

- helpension med alkoholfri dryck
- alla transporter mellan start- och slutpunkt på resan
- reseledning från AviFauna
- klimatkompensation
- artlista före resan
- artlista/reserapport efter resan
- inträden för det som ingår i programmet

Följande ingår inte i priset:

- anslutningsresa till och från mötesplatsen
- personliga utgifter såsom klädtvätt, telefon och alkoholhaltiga drycker
- matsättning eller andra utgifter om deltagaren väljer att inte delta i gruppens program
- utgifter orsakade av förseningar till anslutningspunkten
- reseförsäkring (obligatorisk att ha) och/eller avbeställningsskydd

Samlingstid och plats där resan börjar: resan startar i Borlänge på järnvägsstationen. Avifauna återkommer om exakt starttid.

Ankomsttid och plats där resan slutar: resan avslutas i Borlänge på järnvägsstationen. Avifauna återkommer om exakt sluttid.

Viktigt om anslutningsbiljetter!

Vi kan tyvärr inte förmedla tågbiljetter för närvarande.

Resans upplägg i stort

Mat. Vi tar en morgonfika på vårt hotell och tar med oss frukostpaket ut i fält. Lunchen får vi på vårt hotell. Huvudmålet äts på hotellets restaurang vid 18-tiden. Alkoholfri dryck ingår och middagen utgörs av två rätter eller buffé. Artgenomgång, då vi sammanfattar vad vi sett under dagen, hålls i samband med huvudmålet. Då går vi också igenom morgondagens aktiviteter och vilka fåglar det finns anledning att vara speciellt uppmärksam på. På den här resan gör vi en uggleekursion varje kväll (3 kvällar) och vill man stå över en, eller flera uggleurer, går det bra.

Logistandard. Vi bor på Insjöns Hotell, ett turisthotell av medelklass. Alla rum har eget badrum.

Transporter. Vi åker runt i minibuss under dagarna. Minibussen framförs av reseledaren.

Utrustning att ta med. Reseledaren har en tubkikare med men det rekommenderas att ta med egen om du vill kunna avnjuta fåglar och däggdjur i lugn och ro. Handkikare är naturligtvis ett måste för alla, det finns möjlighet att låna men måste anmälas vid anmälan. Ytterligare några saker som kan vara bra att ha med: ficklampa, smärre ryggsäck eller fältväska, öronproppar, nackkudde, solglasögon, solhatt, handsprit, munskydd vid förkylning, solskyddsmedel och annat för eget behov.

Klädsel. Både lämpligt och kulturellt. Besök gärna vår samarbetspartner Pinewood på www.pinewood.eu för lämpliga kläder.

Fågelbok. Den fälthandbok som rekommenderas är Fågelguiden av Lars Svensson m.fl. Denna finns också som behändig app för iPhone och Android. Lars Jonssons Fåglar i Europa, Nordafrika och Mellanöstern kan man också komplettera med. Ring gärna och fråga BirdLife Sveriges egen butik Naturbokhandeln om senaste tipsen. Förutom att de har ett enastående utbud och kunniga försäljare gynnar du fågelskyddet för varje inköp du gör där. Tel 0485-444 40, www.naturbokhandeln.se.

Artlista i samarbete med iGoTerra. AviFauna har ingått ett långsiktigt samarbete med iGoTerra som ett led i vårt arbete för att underlätta resedeltagarnas notering av arter under resan. iGoTerra är en website med tillhörande mobilappar som hjälper dig att hålla ordning på alla dina observationer, listor och foton över alla levande arter i alla världens länder. Om du som resedeltagare redan är standard- eller premiummedlem i iGoTerra kan du dra nytta av att personlig information, som vilka arter du sett tidigare, inkluderas i krysslorna, samt att du enkelt kan kopiera resans observationer till ditt eget konto på iGoTerra när resan är klar. Maila gp@avifauna.se och be oss att lägga in dig för resan. Besök gärna iGoTerras hemsida www.igoterra.com och läs mer om deras listfunktion och deras appar. Artlistorna innehåller mer information än bara arterna: till exempel sidreferenser till den rekommenderade fälthandboken och artens IUCN-klassade hotstatus. Krysslorna såväl som reserapporter följer alltid aktuell systematik avseende arter och raser samt engelska och vetenskapliga namn och de svenska namn som framtagits BirdLife Sveriges Taxonomikommitté. Den systematik som används är IOC's världslista som uppdateras två gånger per år

Du kommer få en dag-till-dagkrysslista över de fåglar vi kan förvänta oss se under resan någon månad före avresa. Det kan vara klokt att förbereda sig genom att läsa på artkännetecknen i förväg. Ett trevligt sätt att träna sig på fåglar och djur som vi kan se på resan är att använda sig av bildspelet i fotogalleriet på iGoTerra, där många arter finns avfotograferade. Krysslistan använder vi på kvällsgenomgångarna när vi bokför vad vi sett under dagen, så ta med den på resan. Men givetvis kommer vi också att gemensamt diskutera fältbestämning och artkaraktärer på platsen allt eftersom vi skådar oss igenom landets avifauna.

Kom ihåg att ta med din dag-till-dagkrysslista på resan.

Det finstilta - glöm inte att läsa det!

Det som beskrivs i reseinformationen och programmet är ett preliminärt upplägg. Ändringar i det kan ske beroende på väder, lokala förekomster av djur eller andra faktorer som reseledaren på resan bedömer som viktiga för att få ett maximalt utbyte av resan. Det kan t ex också handla om att byta ut en restauranglunch mot picknicklunch eller byte av hotell (av minst likvärdig standard).

Vilda djur. De arter som anges i programmet skall ses som en realistisk indikation på vad som kan ses på resan och inte en garanti för vad som ses.

Strapatser och tempo. Denna resa sker i lugnt tempo men med tidiga morgnar. Vi lämnar hotellet vid solens uppgång.

Bagage. Tänk på att bagageutrymmet i våra fordon kan vara begränsat, packa gärna i mjuka s k soft bags med storleken anpassad till innehållet om du åker på en resa där vi transporterar oss mellan olika hotell.

Reseförsäkring. Observera att du är skyldig att ha en reseförsäkring. Kontrollera att du verkligen får fullgott reseskydd, samt vidaretransport om du skulle missa någon anslutning på resan. Om du har reseförsäkring på ditt kreditkort som du betalar med, kontrollera noga vad som ingår. Om du har en diagnosticerad sjukdom kan det innebära begränsningar för vad din reseförsäkring täcker. Kontrollera detta med ditt försäkringsbolag. Som ett alternativ till att teckna reseförsäkring via hemförsäkringen kan man också köpa separata reseförsäkringar, sök på nätet efter företag som erbjuder det.

Hälsa och vaccination. Det kan vara god idé att medföra lite egna sjukvårdsartiklar eller en enklare första-hjälpen väska. Kom också ihåg att packa med handsprit. Ta med små förpackningar som får lättare plats i en jackficka. Cerat för torra läppar kan också vara klokt att packa med.

Allergier. Om du har någon allergi och vi skall kunna möta dina behov behöver du anmäla detta när du fyller i anmälningsblanketten. Har du inte gjort det? Gör det omgående här <https://avifauna.se/anmalningsblankett/>

Guidning. På våra resor försöker vi alltid att ge så mycket guidning och hjälp kring fågelliv och annat som du kan behöva. Tänk på att du alltid kan fråga om det är något just du tycker är oklart eller vill diskutera närmare under resans gång! Det kan ske i grupp eller mellan fyra ögon med reseledaren. Du är också välkommen att ta kontakt med reseledaren före avresan och diskutera dina behov.

Anmälningsblanketten. Det är mycket viktigt att ditt namn är stavat exakt som i ditt pass på [anmälningsblanketten](#). Anmälningsblanketten fylls i på hemsidan så snart du bokat resan. AviFauna kan inte boka hotell för dig så länge vi inte har tillgång till uppgifterna på anmälningsblanketten. Vi kan inte heller garantera hänsyn till allergier och kost om det inte finns med där.

Slutbetalning skall vara AviFauna (bg. 5019-0453) tillhanda senast 61 dagar före avresa. Du kommer att få en påminnelse per e-post.

Om AviFauna Naturresor

AviFauna Naturresor har funnits sedan 1985 och har erbjudit tusentals naturintresserade att resa till intressanta resmål. Vi skiljer oss från andra naturresebyråer på flera sätt. En del av vårt överskott går till fågelskydd, du kan läsa mer om det i våra nyhetsbrev och sociala medier. Vi reser alltid i små grupper där alla deltagare blir sedda och vi lägger stor vikt vid kunniga, sociala och pedagogiska reseledare. Vi är medlemmar av Svenska Arrangörs- och Resebyråföreningen och följer deras rekommendationer fullt ut. Vi har ställt bankgaranti för vår verksamhet hos Kammarkollegiet, vilket innebär att ingen av våra resenärer blir strandade om något skulle gå fel. Dessutom är vi och vår personal försäkrade med en professionell resebyråförsäkring. Vår personal är också utbildad i Hjärt- och Lungräddning. Vi lägger stor vikt vid att våra samarbetspartners arbetar så ekologiskt som möjligt och följer lagstiftningen i de länder de opererar. Dessutom ser vi till att ha tillstånd i de naturreservat och nationalparker vi besöker.

Klimatkompensation

Från 2021 klimatkompenserar vi din resa. Vi arbetar med isländska Votlendi. Anledningen till att vi valt dem är att de arbetar med våtmarker på Island som tar upp koldioxid och samtidigt gynnar de viktigaste vadarpopulationerna i Europa utanför Ryssland. De har samarbete med brittiska fågelskyddsorganisationen RSPB och arbetar dessutom i nära samarbete med markägare som också gynnas av att återställa våtmarker som tidigare dikats, t ex genom ekoturism. Den isländske presidenten är beskyddare av projektet. Du kan läsa mer om projektet här (på engelska).

<https://www.votlendi.is/carbon-offset>.